

VUISTREGELS VOOR HET GEBRUIK VAN BEELD EN GELUID

1. Linken mag altijd!

Linken naar afbeeldingen, video's en geluidsfragmenten op het internet is altijd toegestaan, mits deze rechtmatig openbaar zijn gemaakt. In geval u een video of een geluidsfragment wilt gebruiken zult u deze rechtstreeks moeten afspelen middels 'streamen'. Eerst downloaden en dan vertonen is verboden, tenzij de licentievoorwaarden dit toestaan.

2. Gebruik afbeeldingen en audio(visuele) werken met een licentie voor hergebruik

Afbeeldingen en audio(visuele) werken met een licentie die hergebruik toestaan (bijv. een van de Creative Commons licenties) kunt u zonder problemen downloaden en vertonen. Afhankelijk van de gebruikte Creative Commons licentie zijn de mogelijkheden voor gebruik meer of minder ruim. Zie voor de betekenis van deze licenties www.creativecommons.nl/licenties.

3. Maak gebruik van het citaatrecht

Het citaatrecht staat toe dat u afbeeldingen of audio(visuele) werken mag gebruiken, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- het moet dienen ter ondersteuning van de inhoud van het onderwijs, dus niet alleen maar ter versiering of het opleuken.
- de omvang van het citaat moet gerelateerd zijn aan het doel dat men ermee nastreeft. In de praktijk komt dit bij audio(visuele) werken op korte fragmenten. Afbeeldingen mag u wel in hun geheel 'citeren'.
- het werk waaruit geciteerd wordt is rechtmatig openbaar gemaakt
- u moet doen aan bronvermelding
- u mag geen wijzigingen aanbrengen in het te citeren fragment

4. Zijn de afbeeldingen en audio(visuele) werken beschikbaar in de digitale bibliotheek van de instelling?

Het kan zijn dat uw instelling gebruikslicenties heeft afgesloten die gebruik van afbeeldingen en audio(visuele) werken binnen het onderwijs van uw instelling toestaan zonder dat voor ieder gebruik aparte toestemming hoeft te worden gevraagd en een vergoeding moet worden betaald. Uw instelling kan bijvoorbeeld een licentie hebben afgesloten met Academia.

5. Gebruik of vertoning van complete audio(visuele) werken

U mag een compleet audiowerk gratis afspelen of vertonen zonder toestemming, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Het afspelen dient een educatief doel tijdens een les of werkgroep en maakt deel uit van het onderwijsprogramma.
- Het afspelen moet fysiek in de onderwijsinstelling zelf plaatsvinden
- Het afspelen vindt plaats in het kader van onderwijs zonder winstoogmerk

Een kopie van het werk op een elektronische leeromgeving zetten zodat studenten het thuis kunnen afspelen, mag niet en u zult in dit geval toestemming voor gebruik moeten vragen.

6. Opname van delen van audio(visuele) werken in een elektronische leeromgeving

U mag delen van audio(visuele) werken plaatsen in een elektronische leeromgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De vertoning/het afspelen dient uitsluitend ter toelichting bij niet-commercieel onderwijs. Het moet dus aanvullend en niet onderwijsvervangend zijn.
- De plaatsing moet gebeuren in een besloten omgeving waar alleen studenten toegang hebben (met bijv. een gebruikersnaam en wachtwoord).
- Er moet een billijke vergoeding worden betaald aan de auteursrechthebbenden.

De vertoning/het afspelen hoeft nu niet fysiek in het leslokaal plaats te vinden. Studenten mogen de werken thuis zien of afspelen.

7. Uitleenen van audio(visuele) werken

De door een instelling (legaal) gekochte dragers audio(visuele) werken mogen worden uitgeleend en door de lener thuis (dus buiten de muren van de instelling) worden bekeken of beluisterd.

De door een instelling zelf gemaakte kopieën van audio(visuele) werken mogen niet worden uitgeleend. Alhoewel de Auteurswet geen uitsluitel geeft of het aanbieden daarvan voor raadpleging ter plaatse is toegelaten, houden de onderwijsinstellingen hiervoor als richtlijn aan dat dit zonder toestemming van de rechthebbende (en betaling) mag, zolang de programma's alleen binnen de muren van de onderwijsinstelling gebruikt worden, bijvoorbeeld voor raadpleging door studenten of gebruik in het onderwijs.

8. Zorg altijd voor een goede bronvermelding!

Indien u niet uit de voeten kunt met de mogelijkheden die u geboden wordt door de wet zult u contact moeten opnemen met een van de organisaties die de rechthebbende vertegenwoordigen en toestemming geven voor het vertonen of afspelen van afbeeldingen of audio(-visuele) werken. Het gaat dan om de volgende organisaties:

- VIDEMA: Videma is een collectieve beheersorganisatie die zich sinds 2000 heeft gespecialiseerd in het bewaken en beschikbaar maken van vertoningsrechten op tv-beelden.
- BUMA/STEMRA: Buma/Stemra is een stichting voor belangenbehartiging in Nederland voor componisten, tekstdichters en muzikuitgevers op het gebied van muziekauteursrecht. Buma/Stemra is de werkorganisatie van de Vereniging Buma (Bureau voor Muziek-Auteursrechten) en de Stichting Stemra (Stichting tot Exploitatie van Mechanische Reproductierechten voor Auteurs). Buma heeft sinds haar bestaan een wettelijk monopolie op het incasseren van vergoedingen voor de openbaarmaking van muziekwerken. Stemra heeft dat monopolie niet, maar is in Nederland wel de enige organisatie die zich bezighoudt met het incasseren van de mechanische rechten voor de reproductie van composities op beeld- en geluidsdragers.

- PICTORIGHT: Pictoright is de auteursrechtenorganisatie voor visuele makers in Nederland: Illustratoren, beeldend kunstenaars, grafisch ontwerpers, fotografen, architecten en andere beeldmakers (of hun erfgenamen)

9. Vragen of onduidelijkheden?

Als u vragen hebt over auteursrechten neem dan contact op met een van de medewerkers van het AIP van uw instelling